

N:o 8.

PRENUMERATIONS-
Helt år kr. 4.50
Halvt år 2.50
Kvartal 1.25
Månad 0.40
Prenumeration & alla postkontor
i Sverige och gränsländerna.

Obs! Också för Göteborg mota-
gen prenumeration & postkontoren.
Redaktion och Expedition:
Södra Hamngatan 2.
Rikstelefon: 35 61.

Lördagen den 20 Februari

Bufendexpedition
Stockholm:
Mästernsallégatan 12.
E. Klemming.
Telefon: 76 48.

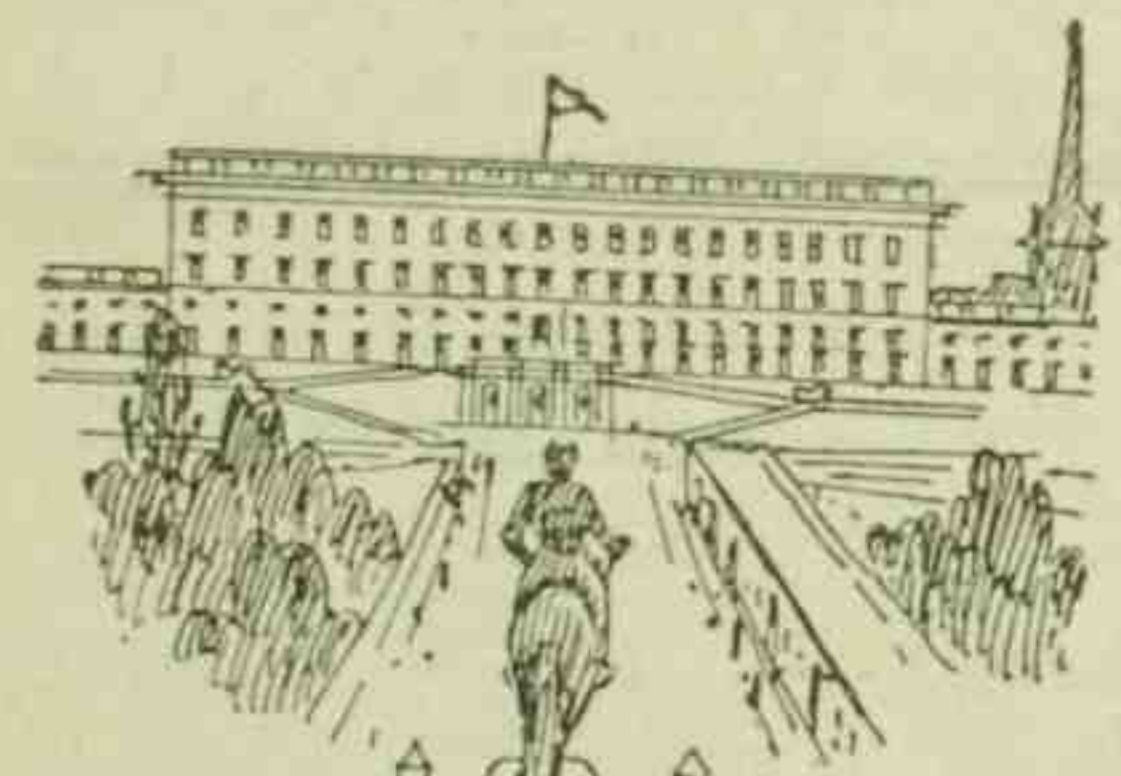
ANNONS-
Före texten: 25 öre pr. linje
parellel-rad.
Efter texten: 20 öre.
Lösenummer 10 öre.

1897

Innehåll.

I operafrågan.
Gnistor och slagg.
En nationell pristäflan af Armand.
Othello i Göteborg af Ax. L.
Aningar af Masque.
Några ord om vår tids konstindustri af
V. V.
Insända tryckalster.
Svar på bref.
En gammal förlöfningshistoria af Axel Ide-
ström.

Stockholm.

I Operafrågan.

Stridens vågor gå allt högre. Kammarherre Burén har försökt dämpa sjögången genom en broschyr, som kommit *Vilden* tillhanda genom S. Gumæli annonsbyrå och som innehåller ett försvar, framkalladt af de famösa Aftonblads-artiklarne. Detta försvar hedrar på sätt och vis sin upphofsman, men det öfvertygar ingen. Kammarherre Burén försöker skydda sin intendent. Det skulle ha varit hans plikt, om anklagelserna mot herr Rundberg varit obefogade. Nu gagnar det icke herr Rundberg och det skadar operachefens egen auktoritet. Tungt vägande anklagelser ha offentligen riktats mot Operans ledning och framför allt mot den del, herr Rundberg tagit däri. Dessa anklagelser kunna icke afvändas med en axelryckning. Det är icke kulissintriger, som framkallat stormen, äfven om enskilda intressen också, nu som alltid, brottas under vattnets yta. Hvad den allmänna opinionen kräver af Operans chef — och hvad den otvivelaktigt har rätt att kräva! — är först och främst en allvarlig och opartisk undersökning. Men i stället framkommer chefen

med ett partiskt och intetsäigande försvar för den anklagade.

Än mer — kammarherre Burén tyckes nästan vilja göra sig solidarisk med herr Rundberg. Det framgår af anförda fakta, som icke vederlagts, att flera af operans kvinnliga sujetter inför chefen framkommit med graverande anklagelser mot intendenten, och att chefen lemnat dem utan afseende. Ja kammarherre Burén har icke nöjt sig med att taga herr Rundbergs parti; han har också gjort sig solidarisk med hans brutalitet, genom det förolämpande sätt, hvarpå en af operans kvinnliga korister utvisats från scenen midt under pågående representation. Som skäl uppgifves, att hon afgifvit ett för intendenten mycket graverande skriftligt intyg, hvars innehåll nog torde bli känt under sakens vidare behandling.

Det är icke uppbyggligt, att se chefen för Kongl. Operan förgå sig på slikt sätt. Och det är icke stort mera uppbyggligt att konstatera, hur den elegante kammarherren med det urbana sättet utvecklat genom det synbarligen alltför intima umgänget med en man af herr Rundbergs signifikativa umgängesvanor.

Herr Rundberg har förmodligen sökt ett stöd för sin vacklande ställning i det åtal, hvarmed han den 13 febr. hugnat Aftonbladet. När man håller på att falla, griper man efter en spindelsväfstråd i luften. Det är icke någon öfverlagd handling; i så fall skulle förståndet ju strax ha trädt emellan. Det är blott en nervernas reflexrörelse.

Men det är oklokt att låta nerverna bestämma i en så viktig sak som denna. Det säges nu visserligen: att intendenten härvidlag handlat af nödtvång; men det hade bestämdt varit bättre, om han afgått utan alltför mycket buller. Det hade varit bättre för honom själf, att icke upptaga striden för en så sjuklig sak; bättre för chefen, som redan blottställt sig långt mer än tillbörligt; bättre för vår kgl. opera och för de fosterländska sånggudinnorna, som helt visst genom denna rättgång komma att bli än farligare komprometterade.

Två veckotidningar i Stockholm, *Budskafveln* och *Figaro*, ha i rörande endrätt ställt sig till herr Rundbergs förfogande. Man har bevitnat ett upplyftande skådespel: två konkurrenter ha räckt hvarandra handen. Man har sett *Jörgen* med en faderlig, välvillig rörelse lägga sin skyddande arm öfver samme *»Janne»*, som förr var hans prygelosse, och smeka det kattskind, han så ofta förhånat. Till denna rörande grupp har nu senast Dagens Nyheter också slutit sig — efter mycken tvekan, synbarligen beroende på grundligt öfvervägande af den intressanta frågan, på hvilken sida tidningen kunde föräknas den rikligaste skörden af femöringar.

Det vägde en stund lika; och Dagens Nyheter teg. Men då den nuvarande operadirektionen började taga mått och steg, som måste uppröra hvar människa med en smula rättskänsla, föll tidningens beryktade sympati för all låghet tyngande i vågskålen, och från den stunden var Dagens Nyheter hällning i frågan klar.

Då följde en artikel, som i sin moraliska ryggradslöshet och blaserade cynism är alltför dagensnyheteristisk för att citeras. Tidningen försöker slå sig till ridare för ett i dess hela redaktion så okänt begrepp som takt! O, Albatrossman och Nipelle! Er tillit till allmänhetens enfald är för stor!

Det är således med taktens — icke med Sveas fana — redaktionen denna gång rycker i fält. Och i taktens namn framkommer Dagens Nyheter med en älskvärdt spirituell insinuation: de damer, som inträda bakom operans kulisser, ha i och med detsamma förverkat rätten både att anses för och uppföra sig som hederliga kvinnor.

Ingen kan undra öfver, att en sådan artikel väckt en storm af ovilja i kulissvärlden. Flera tidningar ha också med starka ord fördömt D. N:s uppträdande i frågan — och beklagat Kammarherre Burén, som fått en så klumpig björn till vän i striden.

Den moraliska synpunkt, artikelförfattaren djärft framhålla, är också verkligen *Pervers*. Hvad är det tidningen gör till sin uppgift att försvara? Det är icke

enstaka snedsprång af en bockfotad nutids-Pan; nej, ett systematiskt maktmissbruk af en öfverordnad mot underordnade. Den logiska konsekvensen af Dagensnyheters artikel är: att alla operans kvinnliga sujetter skulle stå värnlösa gentemot både förmännens och allmänhetens erotomana tillnärmelser.

Ja, denne taktens riddersman full af fruktan och tadel går ännu längre in på det område, som mest träffande betecknas med ett utländskt ord: *infami*. För att neutralisera verken af ett, synbarligen temligen graverande, intyg mot herr Rundberg, framkommer tidningen med en äkta Dagensnyheteristisk insinuation mot den dam, som afgifvit den moraliska attesten. O, du älskliga, klibbiga presspolyp — finns det väl ännu en man eller en kvinna af heder, som icke gläder sig åt ditt snara slut!

Ett intressant aktstycke är det svar, som fruarna *Matilda Lindén* och *Ida Brag*, herrarna *A. Hallén* och *H. Brag* afgifvit på operachefens uppmaning att närmare förklara och motivera sin skrivelse af den 9:de dennes. Innehållet af detta aktstycke torde vara känt. Det framgår deraf, att kränkningar mot qvinliga sujetter från regissörens sida egt rum. Och att Operans chef haft vetskap derom. (etc. etc.)

Dagensnyheter medelar aktstycket i sitt Måndagsnummer, och avslutar det med följande resonemang:

»I stället för att bevisa, det *undersökningar* egt rum, som gifvit vid handen att tillvitelserna äro grundade, bevisar kvarvetten alltså endast det af ingen bestridda faktum, att *anmälan* skett hos operachefen.»

Och tidningen utropar triumferande:

»En snöplig reträtt!»

Men i detta fall som i många andra torde snöpligheten finnas just alldeles på motsatta sidan, d. v. s. hos den beryktade presspolypen själf. Det torde vara klart för hvar tänkande människa, att en anmälan af sådan art måste påkalla en undersökning;

Annonsregister.

Barclays Téer
äro till sin kvalitet de bästa och billigaste. Té för kännare!
Viner af utsökta årgångar kunna beställas från samma firma.
Se annonserna!

Silvanders Herrekiperung, Stockholm och Göteborg, finnes allt hvad en gentleman behöfver för att kunna uppvisa ett oklanderligt yttre.
Se annonsen!

Cigaretten *Yalta* är billig och för priset god.

Eminente heter en förträfflig mid-dagscigar, som föres af Tobaksmagasinet, Drottninggatan 31 Stockholm.

Herr *E. Klemming*, Mästernsallégatan 12 Stockholm, emottager allehanda kommissionsuppdrag och speditioner. Se annonsen.

Cigarrsorterna *Cleopatra*, *Las Veras*, *Guld* och cigarrcigaretten *Felix* från *Jon Asklunds Cigarfabrik*, Linköping, rekommenderas.

Tandläkare *Karl Elander*.
N. Hamngatan 40.

Obs!
Nyttillträdande
prenumeranter.

Vildens namn finnes infördt i svenska postverkets tidningstaxa för 1897, under bokstafven G.

Göteborgstidningen *Vilden*.

Hvarje poststations föreståndare är skyldig att tillhandahålla allmänheten denna tidningstaxa och att mottaga prenumeration.

Pris för år: kr. 4.50
» » kvartal: » 1.20

Prenumerera *strax*! Eljes kommer tidningen Er icke tillhanda i så god tid, som Ni önskar.

Exp. af *Vilden*.
S. Hamngatan 2
GÖTEBORG.

Rikstel. 35 61.

E. KLEMMING, Stockholm,
Varuagentur & Speditioner,

ombesörjer förtullningar, inkasso- och kommissionsuppdrag, uppgör frakter, besvarar förfrågningar omgående och billigt.

Kontor: Mäster Samuelsgatan 12.
(55) Allm. Telef. 76 48.

Cleopatra 15 öre
Las Veras 12 »
Guld 10 »
Felix, Cigarregister 5 »
säljes i de flesta cigarrafärer.

Jon Asklunds Cigarfabrik, Linköping
Fabriksnederlag hos E. Klemming, Stockholm,
Mäster Samuelsgatan 12.
(56) Allm. Telefon 76 48.

Som **Specialité** föra vi uti vår nyetablerade
Cigarr-, Cigaret- och Tobaksaffär
en Bremercigar

Eminente,

hvars fina smak och arom bör tilltala
hvarje cigarrkännare.

Cigarren är för oss tillverkad af utsöktaste Sumatra- och Havannatobak och säljes till det låga priset af Kr. 10,40 pr 100.

Order från landsorten expedieras fraktfritt vid rekvisition af 200 cigarrer.

Dessutom rekommenderas en mängd nyimporterade cigarrsorter från de mest välrenommerade fabriker i Bremen, Hamburg, Holland samt

Havanna-Cigarrer.

Tobaksmagasinet. Drottninggatan 31 Stockholm.
Stoopendaal & Komp., Cigarriimportörer.

Riks- och Allmänna Telefon.
Priskurant på begäran omgående.

SILVANDERS
Herrekipering
Stockholm — Göteborg
Scotts berömda
HATTAR
Dents Handskar
Nyheter
Halsdukar o. Toilettartiklar

och om sådan undersökning icke skett, har chefen svikit sin plikt.

Det tycks föröfrigt, som om Dagensnyheters nobla artikel strax skulle ha träffat sin rätta jordmon och som om den redan skulle ha burit riklig frukt. I *Dagen* förekommer en *Interview* med fru Mathilda Linden, signerad R—r K. Några af de yttranden, som i denna artikel läggas den uppburna konstnärinnan i munnen, förtjäna att citeras:

— Jag blef ju vittne till den scen, som utspelades, och det är uppskakande att tänka på, hur en chef kan uppträda så som han gjorde mot en stackars fattig kvinna. De vilja nu göra henne till en ohederlig kvinna, för att hr Rundbergs uppträdande mot henne åtminstone skall få sken af berättigande, men hon är det icke, och hennes kamrater ha i detta hänseende icke något ondt att säga om henne. Och för resten, om hon vore en ohederlig kvinna, har hr Rundberg ingen rättighet att kränka henne och förfölja henne. T. o. m. den som sjunkit så djupt, att hon går på gatan, har rätt att svara en man, att hon ej vill ha något med honom att skaffa.

Men nu är hon en hederlig kvinna och hvad bevisar det bättre än att hon vägrat att överlemna sig åt hr R. Hon är fattig, t. o. m. mycket fattig, och vore hon ohederlig, skulle hon ej vägrat att skaffa sig en god del af de fördelar, hr R. kan lemna, när man gör honom till viljes.

En tidning — det är för öfrigt Dagens Nyheter — eger därtill nog fräckhet att göra sig till vapendragare för oridderligheten. Den eger till och med panna att säga, att det gäller hem som utfärdar ett intyg om att hon blifvit kränkt.

Nya Dagligt Allehanda, som, enligt egen utsago, med full afsikt och på fullgoda grunder hittills hållit sig tillbaka från allt deltagande i denna strid, innehåller i sitt måndagsnummer en artikel, som påpekar nödvändigheten af ett juridiskt fullt bindande bevisningsmateriel mot herr Rundberg. Detta särskildt om frågan i någon form skulle komma att dragas inför riksdagen. Och tidningen tillägger:

»Ingen kan förringa betänkligheten af de rykten, som gå om hr R., men

ingen torde näppeligen heller vara okunnig om att det icke är uteslutande moraliska driftjädrar, som satt oppositionen inom operan i gång mot honom.

Detta kan väl i allmänhet vara sannt. Men det bevisningsmateriel, som redan förefinnes, är ju af den art, att det icke kan framläggas för offentligheten. Och det som kunnat framläggas, har onekligen haft en starkt öfvertygande kraft, att döma af den opinionsstorm, som frambesvarits.

Dock — här ligger icke frågans kärnpunkt. Om denna strid — som antagligt är — drages inför riksdagen, blir det icke frågan om herr Rundbergs brottslighet eller icke-brottslighet, som afhandlas. Det förslag, som kommer att diskuteras, blir säkerligen af mycket större vikt och af mycket större vidd. *Det kommer att gå ut på en omorganisation dels af Kgl. Operan, dels af Dramatiska teatern, hvilka för framtiden helt visst komma att sortera under en gemensam chef.*

De närmare detaljerna skall *Vilden* i nästa nummer meddela.

Handelstidningen

annekterar!

Det väckte någon uppmärksamhet då *Handelstidningen* förra lördagen meddelade en afbildning af herr Ingel Fallstedts skizz till John Ericson-stoden.

I tisdagsnumret af *Handelstidningen* kom förklaringen till detta fenomen, i form af en bestämd protest från herr Fallstedt. Det framgick af hans skrivelse, att den förtäflige konstvän och konstnär, som annekterat rätten till reproduktion af herr Fallstedts skizz, icke ens ansett sig böra underrätta konstnären om annexionen. Höflighet har synbarligen kommit ur bruk.

Herr Fallstedt skriver bl. a.:

»Den skizz, som Ni genom er reproduktion prisgivit åt allmänheten, är blott ett första utkast, ännu icke fullfärdigt och ännu icke af mig själf i allo godkändt» (etc.)

Och *Handelstidningen* svarar: »Det förefaller oss, att herr Fallstedt icke borde taga så illa vid sig af detta afbildande af hans vackra konstverk» (etc.)

Det anmärkningsvärdaste i detta replikskefte, är att bildhuggaren skriver långt bättre svenska än pennfaktaren!

Som efterskrift

till ofvanstående passar intet bättre än ett kort sammandrag af den k. propositionen till lag om rätt att efterbilda konstverk.

Konstverk må icke under konstnärens lifstid utan hans samtycke efterbildas i den konst, hvartill originalet hör.

Konstnär är berättigad att med andras (*Handelstidningens*) uteslutande låta sitt konstverk efterbildas genom fotografi, tryck o. d., hvilken rätt gäller till och med 10:de året efter det konstnären alled.

Dock får konstverk afbildas i vetenskaplig framställning eller i skrift, som är afsedd att tjena till bruk vid undervisning; reproduktionen skall i så fall signeras.

Om ett konstverk af konstnären eller hans rättsinnehafvare öfverlåtes till staten eller menighet, skola samma rättigheter tillkomma den nye egaren som den förre. —

Brott mot dessa stadganden bestraffas med böter från 20 till 1,000 kronor jemte förlust af de utförda efterbildningarna.

Lagen är visserligen ännu blott en proposition, men dess bestämmelser äro af den art, att de redan nu borde vara åtminstone moraliskt bindande.

Att *Handelstidningen* utan herr Fallstedts medgivande reproducerat skizzen till John Ericson-stoden, är obestriddt. Att tidningen därigenom kränkt den konstnärliga äganderätten, kan icke heller gerna bestridas.

Härmed tager sig *Vilden* friheten framställa följande *Förslag till kompromiss*:

1:o) Den medlem af *Handelstidningens* redaktion, som verkställt annexionen, gör offentlig afbön;

2:o) *Handelstidningen* betalar själfmant en bötessumma af 1,000 kr. till herr Fallstedt;

3:o) Däremot efterskänker herr Fallstedt sin ännu icke juridiska men redan moraliska rätt att konfiskera *Handelstidningen* för i lördags.

En utställning af den engelske målaren *Walter Cranes* arbeten pågår för närvarande å Valand.

Bildhuggaren *Alfred Nyström* alled i måndags i sin bostad å Djursholm vid Stockholm.

Han var östgöte, född i Medevi 1844. Han började som tegelbärare och blef sedan smed. Emellertid hade han anlag för teckning och lyckades bli elev vid fria konsternas akademi. Här utbildade han sig under Molin till skulptör.

Hans förnämsta arbete är väl *Bellmansstoden* på Hasselbacken. Efter dess aftäckande reste han utomlands, studerade i München, där han vann ett pris för sin »Sofvande yngling», och kom sedan till Rom, där han stannade tio år.

Bland hans senare arbeten äro »Hagar och Ismael i öknen» och »Fiskarflickan från Amalfi» mest kända. Han hade också modelleradt ett utkast till en ryttarstaty af Carl XV och en skizz till John Ericsonstatyn.

Nyström var en man med starka konstnäraspirationer, men någon stor konstnär var han icke.

(Insändt.)

Hederlige Vilde!

Jag har en gång blifvit grundligt lurad af en annons. Hur skall jag få min klagovisa fram? Lönlöst vore det helt säkert, att vända sig till någon af de tidningar, som infört annonsen, därför vänder jag mig till *Vilden*, som på den tiden, då detta hände, icke fanns till.

Saken var den, att jag läste en annons om en strandningsauktion för ett eller annat år sedan. Sjöskadade varor utbjödos. Det var någonting för mig, som måste lefva billigt.

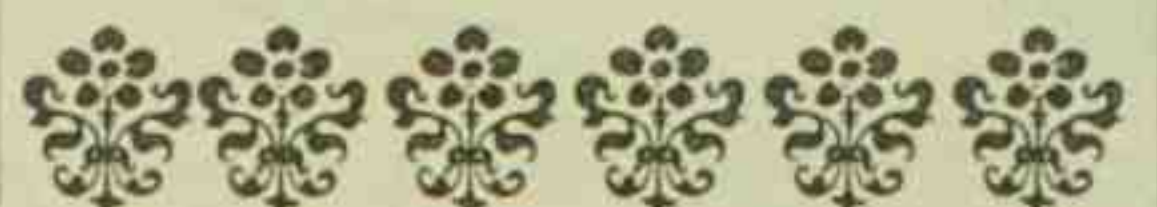
Godt, jag kom till auktionen. Hade 100 kronor med mig — och köpt för en mängd pengar. Jag tror det var för 90 hela kronor. Då jag betalt och ville bemäktiga mig min egendom, upplystes det, att varorna betingade extra 125 kronor i tull. Summa 215 kronor! För det priset kunde jag ha köpt alltsammans nytt!

Nu ser jag i tidningarna att sjöskadadt gods änyo utbjödes på Strandningsauktion den 23 Febr. vid Lindholmens mekaniska verkstad. Om jag icke hade min dyrköpta erfarenhet, skulle jag gå dit — men nu vågar jag icke. Skulle *Vilden* kunna upplysa mig, om man också nu får betala tull sedan man först betalt sitt rop?

Ekonom.

Naturligtvis skall det betalas tull, eftersom de sjöskadade varorna icke äro tullbehandlade före auktionen!

Vilden.

En nationell pristäflan.

Då komitén för det nya operahuset trädte i verksamhet och allt var ordnad för åstadkommande af ett nytt hem *Patriis Musis*, började vederbörande, förnufvigt nog, ägna en tanke åt, huru detta hem — också i annat än det rent yttre — skulle kunna motsvara de anspråk, man i hvarje civiliseradt land ställer på en nationalscen. Och så fick man den lyckliga idéen, att utlysa en pristäflan för svenska tonsättare, som skulle kunna producera en svensk opera, värdig att uppföras vid invigningen af den nya nationalscenen.

Resultatet af denna täflan föreligger nu i prisnämndens utlåtande. Och resultatet är allt annat än uppbyggligt! Tre operor ha inlemnats till täflingen, och af dessa har ingen kunnat belönas med första eller andra priset. En har ansetts värdig 3:de priset eller 1,000 kronor.

Den goda idén har således icke kunnat realiseras. Täflingens resultat är fiasko. Hvad är anledningen? Har Sverige icke en kompositör med nog talang att skriva en opera, värdig att uppföras vid vår nationalscens invigning? Vi se dock att många svenska tonsättare få sina verk uppförda, både i konsertsalarne och på operascenerna utomlands. Och vi veta ju att det i vårt land finns kompositörer af — åtminstone utomlands — erkänd talang. Är det möjligt, att de icke velat deltaga i denna täflan?

Nej, det är icke möjligt, att de icke velat; de ha helt enkelt icke kunnat tälla. Och anledningen? Jo, om en svensk tonsättare vunnit första priset och fått sitt verk uppfördt vid operahusets invigning, skulle detta för honom ha representerat en ekonomisk förlust af åtskilliga tiotusentals kronor. Och svenska tonsättare ha i allmänhet icke råd att bära en sådan förlust, om de också lockas af ärans och den nya nationalscenens glans.

Vilkoren för täflingen voro nemligen af den art, att de icke gerna kunde locka någon kompositör af minsta betydenhet till deltagande. Första priset blef bestämdt till 6,000 kronor. Det är icke i och för sig någon öfvervuldigande stor summa, men den skulle ha varit tillräcklig om vederbörande verkligen utfäst den som *pris*. Ett pris är ju en belöning åt den täflande, som befinnes vara värdig att belönas. Men vederbörande funno det mera ekonomiskt att fatta pris i annan betydelse och så blef det bestämdt att dessa 6,000 kronor också skulle utgöra full ersättning för uppföranderätten och att operan, för detta pris, skulle bli nationalscenens egendom.

En opera består, som bekant, af text och musik; d. v. s. att det i allmänhet måste vara två konstnärer,

som samarbeta i och för verkets fullförande. Det är också bekant, att ett sådant arbete kräver tid: icke veckor eller månader, utan år. Man tänke sig att Sveriges två främsta genier på diktingens och tonsättningens område samarbeta under två år i och för fullförande af ett lyriskt drama och att deras verk belönats med första priset i denna täflan. Det skulle ha blifvit 3,000 kronor pr man; det skulle möjligen ha räckt till deras lefnadsomkostnader under de två år arbetet varat. Sedan de aflemnat det och betalt sina skulder, borde de med sinnesro motse sitt öde: att svälta ihjäl den dag, då deras snillrika opera för första gången uppfördes.

Människor äro människor och afven diktare vilja gerna äta någon gång! Särskildt om de äro snillen, ty snillen ha ofta god aptit. Och ibland kunna de också — numera — göra en enkel kalkyl. Just därför ha de icke deltagit i denna nationella pristäflan.

Antagligen ha de, helt kallt och klokt, resonerat som så: Om vi inlemna vårt verk till någon Kgl. Opera på kontinenten och lyckas få den uppförd där, betyder en succés för oss: tio år utan ekonomiska bekymmer. Och på den tiden hinna vi skapa ännu många andra snillrika verk.

En stor succés på en af kontinentens främsta scener betyder för oss en liten förmögenhet. Och så betyder det också: erkännande i rikligt mått från moderlandet, som får köpa vårt verk i andra eller tredje hand. Ty ingen svensk blir i sitt land erkänd, innan han tjänat gyllene sporrar utomlands.

Ha vi plikier mot vårt land? Hur! Vi göra väl ändå vår mor den största tjänsten genom att icke svälta ihjäl. Genom att gå till utlandet rädda vi vårt geni, vår arbetsförmåga, vår produktionskraft. Kunnat vi sedan utträtta någonting — kommer äran och glansen af vårt namn fosterlandet till del.

Vår stackars mor är så fattig. Hon har icke ett stycke hårdt bröd att ge oss! —

Så tänka helt visst de båda moderna genierna, som skulle kunna åstadkomma ett tonverk, värdigt att uppföras vid det nya operahusets invigning!

Men Gud vet om de ändå ha rätt! Deras mor är bestämdt icke så fattig, som hennes njugga förmyndare alltid låta påskina. I detta speciella fall lägga de dessutom med orätt skulden på sitt land. Operakonsortiet har af sina millioner anslagit prisen till denna täflan. Hvem som stipulerat vilkoren, vet man icke; men antagligen är det en bankman med stor aktning för våra sedlar och ringa aktning för vår kultur!

Armand.

~ Göteborg ~
Othello
i Göteborg.

Stora teatern i Göteborg har under denna säsong, tack vare den Bosin-Rantfska misèren, fört en tillvaro, som väl tilldragit sig någon uppmärksamhet.

samhet och framkallat rätt mycken diskussion — men af en för de båda ledarne allt annat än smickrande art. *Vilden* har ansett sig göra sina läsare en glädje, genom att med tystnad förbigå denna ömkliga sejour. Först då *August Lindberg* kom hit med Borkman-tournén, fanns det någon anledning att tala om scenisk konst. Och en ny anledning af samma glädjande art har *von der Osten* gifvit genom sitt uppförande af *Othello*.

Så godt först som sist må det dock sägas, att konstvännens glädje under *Othello*-föreställningen långtifrån var oblandad. Det sällskap, den celebre skådespelaren bildat, består tydligen af idel opröfvade krafter. Må himmelen bevara mig för att ställa alltför stora kraf på dessa ungdomar! Men nog skulle ett sällskap af någorlunda intelligenta amatörer kunnat ge en mera illusorisk helhetsbild af den ädle mohrens omgifning!

Att nämna namn eller lemna någon kritik är lönlöst. Dessa skådespelare och skådespelskor, som omgifva tournéns ledande stjärna, sakna fullständigt all sceniskt-teknisk underbyggnad. Det händer då visserligen någon gång, att den ene eller andre af dem kan säga en replik eller ge en enda detalj någorlunda dragligt, men helhets-intrycket blir därigenom icke mera tillfredsställande.

Särskildt framträdde bristen på scenisk underbyggnad hos den unge skådespelare, som fått sig det svåra värfvet ålagdt, att tolka *Jagos* mycket fordrande roll. Att göra denne bof till en människa, som åskådaren tror på, är i och för sig ett konststycke, som fordrar mycken intelligens och mycken personlig-myndighet. Han måste, i all sin ondska, göra ett öfverlägset intryck och särskildt måste hans starka vilja, hans smidighet och hans kalla, nedrigt-geniala slughet bryta sig skarpt mot *Othellos* barnsliga godtrogenhet.

Men vid denna föreställning trodde visst ingen människa, att *Jago* var någon bof, trots de upprepade försöken att lägga ett menlöst ansikte i bofviska veck. Alltsomoftast glömdes också *Jago* själf sin egen uselhet, och såg då så godmodigt barnafrom ut, att man fick det största medlidande med skurken.

Herr *von der Ostens* tolkning af *Othello* kom väl i denna omgifning icke fullt till sin rätt; men i och för sig är det en prestation af hög konstnärlig rang. Det är nu tolf år sedan jag första gången såg denne *Othello* på dåvarande Nya Teatern i Stockholm. Redan då var framställningen i mångt och mycket beundransvärd: helt i uppfattningens sanning, delvis i utförandet. Men under de

ANINGAR

Du lutar ditt hufvud i finhyllt hand.
Det är maj med blommande häggar,
solsken dallrar på gårdens sand
och glittrar på hvita väggar.
Hög är himlen, blånande ren,
hvitt det snöar från apels gren,
hästen i stallen gnäggar
och skrapar anot spiltans sten.

Ser jag dig så, min häg blir vek
och grundar på kommande tider. —
Vår som föds i råga och lek
skall dö i armod och strider,
dröm som fyller ditt unga sinn,
hviskar att lyckans blomst är din,
vissnar när sorgen glider
i smygande höst ditin.

Vet, att djupast i vårens klang
förintelsens vemod drömmar,
knopp som brädst i blomma sprang
innerst en bräddad gömmer,
lycka som fäst i sinnet bo,
sommars som gaf dig huld och tro —
aldrig den kvar sig glömmar
i vinterns hvita ro.

Masque.

mellanliggande åren har hvar detalj blifvit utarbetad, och spelet erbjuder nu en mångfald af fina drag, som samla sig till en helguten konstnärlig prestation. Också behöfver konstnären vårt språk långt bättre nu än då; den lilla utländska brytning, som finns kvar i uttalet, bidrager blott till att ge mera illusion åt hans framställning af denne venetianske fältherre och mörkhylte främling, som genom makten af sin okonstlade personlighet och skildring af sina äfventyr, vinner den ljus-lockiga patricier-dotterns kärlek. *Vilden* bugar sig höfviskt för denne mohr!

Det torde bli af stort intresse att få se herr von der Osten i de andra roller, som han denna gång har på sin repertoire. Just som tidningen lägges i pressen uppföres ett nytt program, bestående af *Familiens olycksfågel*, ett lustspel i tre akter af en man, som kallar sig *Justinus*, och *Lika mot lika* komedi i en akt af *Sirandin*.

A. L.

Några ord om vår tids konstindustri.

Sverige liksom många andra land förete för närvarande mycken estetik lifaktighet. Så har den allra senaste tiden såväl inom skönlitteraturens som måleriets och skulpturens områden frambragt ej blott fullödiga och geniala, men derjemte äfven banbrytande, originella konstnärer; jag behöfver blott nämna namn, sådana som von Heidenstam, Per Hallström, Liljefors, Carl, Larson, Hasselberg med flere.

Också inom arkitekturens och konstindustriens områden skönjes denna lifaktighet. Det är ej så vanligt som förr att byggnader uppföras utan tanke på arkitektonisk skönhet eller att vid tillverkande af bohag hänsyn icke toges till skönhetssinnets fordringar. Det blir deremot allt mera vanligt, att konstnären samarbetar med industriören. Men här har man ofta slagit in på en annan väg än skriftställaren, målaren, bildhuggaren. Då och då kan man nog äfven inom arkitekturens och konstindustriens områden finna något djerft och nytt, som tillika är godt, men i allmänhet har man här studerat konststilar, så att man fastnat i dem. Man har kommit på ett ensidigt stiljagande, som inverkat menligt på en själfständig smakriktning.

En sida af detta stiljagande är den restaureringsmani, som för närvarande grasserar, och som af von Heidenstam med flere blifvit så sant och uttömmande behandlad, att jag icke har något att tillägga.

Men det fins en annan sida, om hvilken jag skulle vilja säga några ord. Jag skulle vilja framkasta frågan: hvart tager naiviteten inom konst-

industrien vägen? Naiviteten, som ger oss det personliga, värmande intrycket af all konst. Jag står t. ex. i Upsala nya cementdomkyrka och beskådar väggmålningarna, och mitt förstånd fattar godt, att konstnären kunnat måla mycket bättre och naturligare figurer och att dessa äro i gammal stil från en tid, då man ej var så hemma i teckning, som nu; men mitt hjerta är oberördt. Jag kan mycket väl tänka mig, att jag skulle kunna känna något framför alldeles likadana målningar, blott jag visste, att de verkligen härstammade från den tid, dessa imitera. Då skulle jag tänka på den gamle mästare, som målat dem så att säga med sitt hjertblod, som älskat dessa figurer, dem han med uppjudande af all sin konst skapat utan tanke på stil, ty då vore de naiva, men nu kan jag ej få annat intryck af dem. Än att konstnären nog har studerat konststil ordentligt och äfven åstadkommit en lyckad imitation, men inte blir jag gladare för det!

Jag tror, att inom konstindustrien, få tidevarf så litet utmärkt sig för originalitet och själfständighet, som just vårt, och jag är mycket rädd för, att kunde vi om hundra år eller kanske än kortare tid uppfatta våra efterkommandes omdömen, skulle vi nog få se dessa rycka på axlarna åt det mesta af vår konstindustri och höra dem temligen föraktligt hänföra dem till »efterapningsperioden» eller något i den vägen.

Ja, invänder någon, men ingenting är nytt under solen! Det erkännes villigt, och att fördöma något, därför att det är gammalt, skulle visst icke falla mig in. Men hvad jag ogillar är, att allt gammalt höjes till skyarne, blott därför att det är gammalt. Det antika är nu det enda, som duger, och det kommer alls ej i fråga att bland detta gallra ut det smaklösa eller det, som senare tidens konstskicklighet visat sig kunna göra bättre.

Lika litet blir det tal om någon individens smak. Tycker någon det! Utan har ett ungt par råd eller annan anledning att skaffa sig ett möblemang sådant det skall vara, går herrskapet till en »möbelarkitekt» och får der ritning på hela stassen: matsal i nyrenässans, sängkammare i empire, salong i rococo etc. Men skulle den blifvande äkta mannen helt fogligt anhölla att få t. ex. ett arbetsrum i nutida stil, så skulle herrarkitekten helt säkert gapa på honom och säga: »nutida stil? ja det ha vi inte, men här skall jag bedja att visa något i barock».

Med ett ord, snart sagdt alla antika konststilar äro nu moderna, men att tala om en modern stil, det är för länge sedan gammalmodigt. Inom en mängd andra estetiska områden fins nog ej heller något nytt under solen, men det gamla arbetas dock om, sofras, och ersättes delvis med något bättre. Men så går det ej till här vid lag. Är det fråga om att möblera ett rum, får ofta nog det vackra vika för det stilenliga. På 1500-talet beagnades t. ex. rikt snidade ekmöbler, af hvilka ju en del äro synnerligen vackra. Men nekas kan icke, tycker jag, att en del på sådana möbler utskurna bilder äro skäligen otympliga, förhålla sig till hvad som i våra dagar i denna väg kan åstadkommas ungefär som ett gammalt porträtt af Elfbas till ett af Oscar Björck. Hvar för skall då en renässansmöbel från 1897 siras lika otympligt som en från 1597? Hvarför kan man ej nöja sig med att behålla en del hitills öfverträffad ornamentik från den na tid, men göra »gubbarne» litet menskligare, då det står i ens för-måga?

Eller: när man bygger ett nytt hus i en stil från de tider, då man ännu ej kunde åstadkomma stora hela spegelglas i fönstren, utan fick nöja sig med små, små rutor, hvarför skall man än i dag insätta sådana rutor, när man kan göra bättre? Kan det

YALTA
BÄSTA EGYPTISKA
CIGARETT
Partilager hos
KNUT WIBERG, STOCKHOLM.

någonsin blifva vackrare, att släppa in mindre ljus i ett stort luftigt rum och att halva fönster som ruta sönder vår utsigt i småstycken i stället för att låta oss se den hel genom ett stort vackert glas? Jag är öfvertygad om, att en byggmästare från dessa gamla tider, ifall han nu uppstode, skulle vara alldeles förtjust öfver våra stora glas och inte alls anse, att de stredo mothans åsichter om det sköna.

Ja, men då skulle man ju aldrig kunna beundra något gammalt, som numera kan öfverträffas, invänder någon. Jo, tvärt om. Jag kan mycket väl både älska och beundra ett sådant gammalt klumpigt träsnideri, en gammal kyrkmålning utan perspektiv o. s. v., men — den måste i så fall vara äkta. Står jag och beskådar ett dylikt verk med vetskap, att den, som åstadkommit det, är en herre, som ser med vår tids ögon, då kan jag aldrig värmas af att se, huru han blott kritiskt efterapat föremål, preglade af en uppfattning, som gjorde sig gällande för kanske 400 år sedan. Då var denna uppfattning ärlig, naiv, nu är den affekterad, och här ligger den stora skillnaden.

Och kan man ej sätta sig in i en aflägsen tids uppfattning så pass, att man kan beundra det rent estetiska i densamma, så kvarstår ju det kulturhistoriska intresset, och det är ju hvarken ringa eller oviktigt. Men hvad kulturhistoriskt intresse har t. ex. en barockmöbel, förfärdigad på 1890-talet? Eller att Gripsholm byggt i går?

Jag tror ej, att jag blir tydligare med flere exempel. Hvad jag vill hafva sagdt, är ungefär detta: Hvar för skulle vi ej kunna hafva en själfständig smak inom en del konstindustriella områden, lika väl som vi hafva det inom andra sådana, och lika väl som våra förfäder hade det? Göra en glasservis i vår egen smak går för sig, men möblera ett rum eller bygga ett hus duger ej. Och ändå är jag öfvertygad om, att nästan hvar och en, som någon gång tänker öfver, hvad han anser fult eller vackert, har en egen smak, blott han tors ge uttryck för den. Hvarför skola alla dessa flydda dagars konststilar vara oss endast till modeller? Skulle man icke kunna lära mycket mera af dem och göra sig dem i mycket högre grad till godo, om man studerade dem med kritik, skiljde ut hvad som vore verkligt godt och lemnade resten åt dess historiska värde? Jag tror att på detta sätt våra hem skulle blifva mycket mera gediget estetiska, på samma gång som de skulle få en personligare karakter. De skulle, med ett ord, få en egenskap, som jag är rädd i annat fall snart kommer ur bruk: hemtrefnad.

F. V.

Insända tryckalster.

Teosofisk tidskrift

Fösta häftet af årgången 1897.

Innehåller en anmälan som, kort och klart predikar och uppmanar till pnenumeration. Priset är 3 kr. pr. år för tio häften.

Vidare ett par dikter om *Reinkarnationen* och *Karma* af *Georg Ljungström*, som är den svenska teosofiens störste lyriker, jemte en del små afhandlingar på prosa, dels i original, dels i öfersättning från en indisk tidskrift och ur »Lucifers».

Först står ett tryckt cirkulär till *Vilden* jemte en tryckt notis, som skulle få redaktör Saxgrens sax att gnissla af förtjusning. Notisen innehåller nemligen en kort redogörelse för tidskriftens innehåll. Det be-

höfs bara ett saxhugg — och sedan till tryckeriet.

Idén är praktisk och den accepteras nog med öppna saxar af många tidningar i vårt land. Men kom aldrig med sådant till Vilden! Det Vilden har att förkunna vill han helst förkunna med egna ord!

Det var den smarte redaktören för Idun som först fann på genistreet att begagna sig af den svenska landsortspressens saxhugg genom olika tryckta meddelanden. Och tack vare den idé, fick han det nöjet och den fördelen att själf få recensera hvar nummer af Idun i alla de svenska landsortstidningar, som få sitt innehåll uteslutande från saxon.

Notisen från redaktionen af Teosofisk tidskrift är mera intelligent stiliserad än Iduns ofta temligen oblyga puffar. Här finns intet annat än en innehållsförteckning. Men det besväret böra tidningarna själf kunna åtaga sig.

En böhmisk kusin eller syssling till Teosofisk tidskrift har också samtidigt insändts från Prag. Dess namn är *Shornik pro Filosofii Mystiku Okkultismu* och dess innehåll är i det närmaste obegripligt. Omslaget innehåller dock tre rader på franska i hvilka byte begäres. Antagligen för *Shornik* etc. en stor glädje af Vilden! I Böhmen läsa ju, som bekant, alla människor svenska — lika visst, som hvar handelsbetjänt i vårt land förstår den czeckiska munart, hvari *Shornik* etc. redigeras.

Omslaget innehåller också ett par bokannonser, af hvilka en har en smula intresse. Den lyder så:

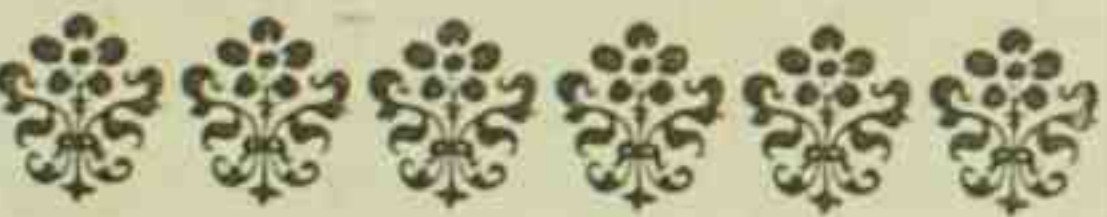
A. STRINDBERG
NA BIEHU MORE
Roman.

Förmodligen betyder detta, att någon af Strindbergs romaner blifvit översatta till czeckiskan.

Nyss kom *Helsotidskriften Fylgia*, också den med ett vidhöftadt tryckt »förslag till notis». Iduns redaktör har synbarligen bildat skola! Redaktionen säger att innehållet är »mer än vanligt lättläst och underhållande». Vilden tror det gerna. Utgifvarinna är fru *Elna Tenou*, som talar kärnfulla ord till sina läsare *Om model*. Det är icke fråga om kjolens längd. Det är fråga om ett slags mod, som kallas *mannamod*, churu det förekommer också hos kvinnor.

För öfrigt finns en *Vintervisa* af en ung dam, som tecknar sig Amy E. och en artikel *På uppläcksfärder* af A. R., som af redaktionen i förslagsnotisen kallas »tidskriftens kände kassör».

Prenumeration: 2,20 för år.
Af ofvanstående framgår, att tidskriften rekommenderar sig själf, dels genom sitt rikhaltiga och omväxlande innehåll, dels genom sin förslagsnotis.

Svar på bref.

W. Anson. Nej, det fanns nog sundt förnuft men det var för litet.

Vigens. För många ord! Eljest rätt friskt och skärt i kausalas.

Sixtus. Vilden trycker den varma handen till tack — men låter den erbjuda dikten stanna kvar.

A. N. A. Vackra tankar barn i släta kläder! Kunna icke presenteras!

Robert. Vilden skulle så gerna velat göra Er en liten glädje, men måste tyvärr förhärda sitt hjärta mot »Tiggargossen».

En gammaldags förlofningshistoria.

af
Arel Jdestrom.

För femtio år sedan skulle alla flickor gifta sig. För den skull trodde man de voro komna i världen, och till den ändan blevo de ock uppfostrade. De lärde sig icke alltid att skära i trä, och glödrättning var för dem en okänd konst, men deingo grundligt studera allt, som till ett hushåll hörde, deingo stryka, baka och laga mat, ty man lefde ännu i den fördomen att en fru själf skulle kunna sköta sitt hus.

Kvinnan har alltid varit partisk för sitt eget kön och i främsta rummet söjt för dess rikliga tillväxt.

Men orättvisan hämnar sig själf, och det var ständigt kära mors svåraste bekymmer att få passande mågar — förr i tiden, då flickorna skulle gifta sig. —

Enkefru Sofi Lindoff hade tre vuxna döttrar, Josefina, Albertina och Stina. Josefina var redan tjugo sex år, men hade ännu ingen friare haft; Albertina var fyllda tjugo fyra och dock ännu till äktenskap ledig. Stina var bara nitton, hon hade således tiden för sig. Men på henne sneglade herrarna redan! Detta var ju rent otillständigt, när de äldre ginga lediga! Det skulle väl vara någon ordning. Också var mor Fie orolig i sitt hjärta. De äldre måste hon skyndsamt placera — innan förfallodagen kom. Och Stina gällde det att vakta väl. Icke skulle hon, som hade sådant tycke, ta hvem som helst.

Man var morgonfrisk den tiden. Dygnet var icke skjutet så snedt som nu; åtminstone icke i småstäderna. Klockan fem på morgonen styrde mor Fie redan i sitt kök. Hon gläntade på dörren till sängkammaren och väckte sina flickor, som gäspade, smågnabbades om det gemensamma tvättfatet, klädde sig och snart voro i farten med morgonsysslorna. De hade ingen piga fast de nog kunde haft råd — tre vuxna döttrar måtte väl kunna sköta sig utan hjälp! Att tre döttrar i själfva verket tarfa en sorgfälligt uppsättning förstod icke mor Fie. Hon trodde tvärtom, att deras skötsamhet skulle vara en rekommendation i de unge människans ögon, hon insåg icke hur simpelt det är att själf bädda sin säng och sota sina fingrar i spiseln. Hon sökte i stället att visa och framhålla dessa döttrarnes stora förtjenster.

På den saken funderade hon, när hon en tidig morgonstund satt vid det öppna fönstret med sin linnesöm, höll uppsikt öfver sina barn och emellanåt kastade en blick ut på gatan efter en morgonfrisk vandrare.

En ung herre ville gå förbi. Mor Fie såg honom och nickade, ty det var Ludde Grönberg, spannmålshandlarens son, arfvinge till affären och förmögenheten. Det flög en idé genom mor Fies hufvud. Hon grep den strax:

— »God morgon Ludde. Är du redan ute.» Han gjorde en artig komplimang, efter hvilken han lät kroppen vagga som i dynningar:

— »Ja, ja skulle ut och möta bönderna och snappa upp en eller annan rågtunna.»

— »Ja ja, se så skall man sköta sin affär. Nå men det är ju tidigt än. Vill intet Ludde komma in och dricka en kopp kaffe i förbifarten, vi ha just bordet dukadt?»

Hon sade det som af en händelse. Ludde bugade och tänkte att kanske Stina

— »Josefina!» hviskade mor Fie inåt rummet. »Det är Ludde Grönberg. Servera du kaffet.»

Josefina, lydde sin mor. Hon ordnade sin toalett, satte kopparna sirligt i ring och log sitt blidaste leende, när hon hälsade på Ludde. De drucko kaffe och konverserade. Mor Fie vände dem ryggen och såg ut genom fönstret, en spetsade öronen och lyssnade på de unga. Albertina kom också in och tillade med sin syster i älskvärdhet. Men Stina stannade i köket.

Så kom Olle Sjöman, son till Grönbergs arge konkurrent. Han kom aldeles som Ludde nyss och var stadd i samma ärende. Han kunde böra Luddes och flickornas tal och skrott genom fönstret, han kunde böra skedarnes och kopparnes klingande, kanske känna doften af kaffet och de färska bullarne, och han såg mor Fie och hälsade. Mor Fie kunde icke underlåta att bjuda honom också. Hon hade ju två döttrar, och litet konkurrens kunde aldrig skada . . .

Hon räknade rätt. Olle måste ju öfverbjuda Ludde i artighet liksom han öfverbjöd honom då det gällde att köpa en hafresäck, och Ludde ansträngde hela sitt geni för att hålla Olle stängin. —

Hvarje Onsdag och Lördag gingo de ut åt landsvägen för att köpa säden af bönderna innan dessa fingo höra torgrisen. Det blef så småningom en vana att gå in till tant Fie och dricka kaffe. De gingo alltid sakta förbi fönstret och tittade in. Om tant Fie icke syntes, hände det, att de vände om för att få gå förbi ännu en gång. Men mor Fie brukade passa på, och snart gaf hon dem en gång för alla tillåtelse att komma in utan särskild uppmaning. Hon förstod ju, att de behöfde litet varmt i morgonkylen, och när de nu så gerna ville, och eftersom flickorna ändå alltid drucko kaffe den tiden, så kunde gossarne ju få en lär med.

Gossarne funno det synbarligen både nöjsamt och nyttigt. Josefina och Albertina voro muntra flickor när man lärde känna dem litet närmare. Om bara Stina . . . Men Stina sof, sade systrarna; var aldrig riktigt i ordning åtminstone.

Karl Fredrik Mogren brukade också komma gatan fram vid denna tid, men honom lät mor Fie passera. Han var blott en fattig kontorist. Han var också redan mer än tillräckligt bekant med lilla Stina. Han hörde dem nog därinne, och såg upp till fönstret med en förväntansfull blick i det han hälsade; men mor Fie var oveklig.

Stackars Karl Fredrik ref sig bakom örat och grubblade som en filosof. Ibland smög han sig tätt utmed husväggen och lyssnade efter Stinas röst, men han hörde den aldrig — det var dock en tröst att hon icke var med dem. Men om han kunde komma med skulle Stina kanske också bli mera morgonfrisk. — Han ville be Stina lägga in ett godt ord hos tant Fie. Det var emellertid svårt att få tala med Stina.

Först efter ett par veckor yppades ett tillfälle. Det var på ett stort kafferep i patron Sjömans trädgård. Stina gick in i ett litet klädrum i boningshuset och Karl Fredrik passade på och smög sig efter.

— »Jag skulle hämta fru Sjömans schal,» sade han för att göra sig ett ärende. »Vet Stina hvilken som är fru Sjömans schal?»

Stina började söka.

— »Ack mamsell Stina,» fortsatte Karl Fredrik, »jag ville så gerna be Stina om en sak.»

Stina rodnade och synade kapporna.

— »Hvad skulle det vara?»

— »Jo se Stina, jag har hört af Ludde och Olle, att de få gå in till tant Lindoff och dricka kaffe om morgnarna, när de ska' ut på landet. Jag går ju också den vägen förbi vid samma tid, och jag undrade . . . se, jag skulle naturligtvis gerna betala för mig, det skulle vara så godt att få sig en kopp varmt. Om Stina ville fråga tant.»

— »Det kan väl Karl Fredrik fråga om själf.»

— »Men se . . . om jag nu skulle få . . . Ludde säger att Stina aldrig är med inne om morgnarna. Det skulle vara så roligt att få träffa Stina litet ibland.»

— »Karl Fredrik!»

Han tog hennes hand. Hon hade vänt sig om, lutade ryggen mot kläderna, såg på golvet och funderade djupt.

— »Men mamma vill nog inte ta betalt och»

— »Ja ja, det är svårt att be, tant skulle kanske icke tycka om det.»

— »Karl Fredrik!» Stina sken upp af en idé, men såg strax på sina skor igen, och så kom det generadt:

— »Om Karl Fredrik ville ha en kopp i köket så . . . så»

— »Men tant»

— »Ja, se hon måste ju sitta som förklade därinne. Jag är alltid ensam i köket så länge Ludde och Olle äro därinne. Men . . . det går väl inte an.»

— »Nej det går nog inte an!»

Nästa morgon Karl Fredrik skulle gå förbi Lindoffs stannade han en lång stund i porten och lyssnade. De där rika gossarne ha då allting så bra! Han lyssnade in åt gården. Där var tyst. Snart stod han och kikade in genom det öppna köksfönstret. Där gick Stina i ett stort förkläde. Nu såg hon honom och hajade till.

— »Karl Fredrik! Jag säger det går inte an! Om någon kommer!»

— »Nej, jag skall genast gå. Jag ville bara hälsa på Stina litet. Adjö igen!»

— »Men vänta! Intet skall Karl Fredrik gå utan att få litet kaffe. Om jag sätter det här på bordet vid dörren! Karl Fredrik kan ju vara ute i en blink om någon skulle komma. Jag hör så väl.»

Så satt han nu i köket. Stina satte sig aldeles bredvid honom, det var nödvändigt, — om någon skulle komma är Karl Fredrik borta och det är jag som dricker kaffet.»

Nu afundades de icke dem därinne. Karl Fredrik var i sjunde himmelen. Han glömde kaffet. Så ostörd med Stina hade han aldrig varit förr. Så intimt hade de aldrig suttit tillsammans. När de någon gång lyckats stjåla sig undan de ständigt vakande mödrarnes och tanternas misstänksamma blickar, hade det varit en kort minut såsom hos Sjömans här om dagen. Mor Fie vaktade Stina särskildt för Karl Fredrik Mogren för hans fattigdoms skull. De hade därför växlat blott korta ord och en liten handtryckning ibland, ja till och med en kyss — den gången de först talat rent ut till hvarandra, sällan sedan.

Därför var Karl Fredrik rent hufvudyrd och började tala och hviska i ett:

— »Tänk Stina om vi hade . . . om man hade ett hem så här. Ah, det skall väl intet dröja så många år förrän jag är min egen, och då skall jag gå in till tant, då ska vi inte behöva smyga så här . . . ja Stina har lovat mig att när jag blir min egen»

— »Tst! — Nej det var ingen.»

— »Se, bara jag har gått det här året ut, så har patron lovat mig få sköta affären nästan ensam. Ser du han ska ta ihop mera med fabriken. Och om den sedan går bra, så kanske han öfverger handeln, och då, ser du, kanske jag får öfverta den.»

Om samma ämne talade de alltid och Stina var alltid djupt intresserad, gjorde anmärkningar och inlägg. En morgon kommo de så in i framtiden att de glömde det närvarande ögonblicket. Då öppnades plötsligt dörren och mor Fie stod midt framför dem. Karl Fredrik släppte Stinas hand, som han suttit och lekt med. Båda parterna voro ett ögonblick stumma af häpnad. Men det slutade väl som, slika affärer ofta slutade på den tiden.

— »Nå, efter det nu en gång har kommit så långt,» sade mor Fie, »är det väl intet värdt, jag lägger mig emellan.»

Förr hade hon hellre sett att det varit Ludde och Josefina, men nu hade hon godt hopp äfven om sina äldres framtid.

Efter den dagen drack Karl Fredrik Mogren också kaffe hos mor Fie hvarje Onsdags- och Lördagsmorgon, och Stina var inne med. Men där var ingen konkurrens numera, ty det hade stått tre förlofningsannonser i tidningen.

Förtjena 5 å 10 kr pr dag genom att sälja Visittkort för John Fröberg, Finpong. Profver gratis men ej franco. (69)

Tandläkare
Karl Elander
N. Hamngatan 40,
(snedt emot Göta Källare).
R. T. 3095. (30.)

Barclays's Téer
fraktfritt öfver hela landet.
Den ständigt ökade af-
sättningen och de många
hedrande omdömena för
den bästa anledningen för
alla att försä sig dermed.
Kongl. Hofleverantör. Per efterkräff eller post-
förskött.
Rekvirera beställningskort med priskurant.
OBS! Kostnadsfria profver.
Alex. Barclays Handels-Aktiebolag
Göteborg.
(Nord. A.B. 96.) 45

Stora Teatern.
Emil v. der Osten-tournée.
Torsdagen den 18 Februari kl. 1/8
e. m. och följande dagar
Familjens
Olycksfågeln.
(63)

Alex. Barclays
Handels-Aktiebolag.
★ ★ Kongl. Hofleverantör ★ ★
försäljer till billigaste pris.

Té=er
af utsökt kvalitet, i förpackning
å 1, 1/2, 1/4 och 1/8 Kilo.
(Brefkort med priskurant till-
sändas franco.)

Viner
af alla slag och af de
bästa årgångar.
Rekvitioner från landsorten ex-
pedieras pr omgående: Té mot
efterkräff; Viner endast mot insänd
likvid.
Order upptagas å **WHISKY**
från Gilbey & Co.

Alex. Barclays
Handels-Aktiebolag
★ ★ Kongl. Hofleverantör ★ ★
Kungssportsplatsen 2,
Göteborg.

Värme
i Åkdon, Bostäder, Kontorslokaler
och Villor åstadkommes effektivast och
billigast genom användande af våra värme-
apparater, som försälas i hvarje väl sorterad
Jernaffär, samt hos de större möbelsablis-
sementer.
Stockholms Värmeapparatfabrik.
Allm. Telef. 85 29. Riks Telef. 13 05. (62)

Kommissionärer
i landsorten.
De, som ännu icke inkommit med rekvi-
sitioner för det nya året, uppmanas ånyo,
att ofördröjligen insända uppgift å det
antal exemplar, de önska få sig tillsända!
Detta är nödvändigt för bestämmande af
upplagaans storlek.
Samtidigt torde också redovisning lemnas
för under December månad försälda
exemplar.
Exped. af **Vilden.**
GÖTEBORG.